

Cal Bonastre

Sant Salvador de Guardiola

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sector occidental del terme
Emplaçament Ctra. C- 37 z, al km. 78,2 camí direcció est i, abans d'arribar a cal Ramon, camí sud uns 400 m.
Alçada: 475

Coordenades:

Latitud: 41.6464
Longitud: 1.7204
UTM Est (X): 393441
UTM Nord (Y): 4611308

Classificació

Número de fitxa 08098-182
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Popular Contemporani Medieval Modern
Segle XIII-XX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: En estat de semi-ruïna.
Protecció Legal
Observacions protecció: Catàleg masies (núm. 007). Zona d'Expectativa Arqueològica.
Accés Restringit
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08097A008000180000EW
Fitxes associades:
[Forn de cal Bonastre](#)
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dl., 17/08/2015 - 02:00

Descripció

Antiga masia de dimensions mitjanes que ha conservat bé la tipologia tradicional, malgrat que actualment es troba en estat d'abandonament i en semi-ruïna. Està situada en un petit altiplà amb excel·lents vistes. El conjunt és format pel cos residencial originari més un seguit de coberts adossats al costat nord-est. La façana principal de la casa, encarada al sud-est, encara resta dreta. Té un portal amb un bonic arc rebaixat emmarcat amb dovelles. Com a materials constructius, la pedra es combina amb la tàpia i la tova, i també amb el maó. Del cos residencial pràcticament només en resten els murs exteriors, en general fins a l'alçada de la teulada. L'habitatge constava de planta baixa més uns pis, i possiblement a la part posterior tenia també un nivell semi-soterrani. En general aquest cos sembla una construcció força antiga i sense gaires ampliacions. Adossada a la part posterior té una construcció semi-circular que correspon a una tina. Possiblement és la més antiga de la casa. Davant la façana hi ha restes d'un cobert que avui queda enfonsat i pràcticament derruït; era l'antic estable. Els coberts del sector nord-est es troben davant d'una esplanada que devia servir d'era. El primer, força gran, és la pallissa. Adossada a la dreta hi ha cos quadrat corresponent a una tina i, més a la dreta, una altra construcció adossada amb dues tines més. Les boixes de les tines es troben a la part davantera, mentre que a la part posterior es conserva una rampa d'accés per on es descarregava el raïm.

Observacions:

Molt a prop hi ha un forn d'obra o teuleria que devia pertànyer a la masia.

Camí d'accés tallat mitjançant una cadena.

L'edificació es troba en zona d'expectativa arqueològica, motiu pel qual requerirà d'un informe preceptiu del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya per a dur a terme obres de reforma, reconstrucció i/o projectes de canvi d'ús que afectin al subsòl o a les estructures conservades. Informació oral facilitada per Carles Garcia.

Història

En època medieval aquest mas, que ja apareix en documents del segle XIII, era conegut amb el nom de Fogars. A principis del segle XIV el senyor alodial era Pere de Rocha, ciutadà de Manresa, que tenia altres béns a Guardiola. L'any 1301 l'hereu del mas, Pere, paga al seu senyor una redempció consistent en 40 sous perquè la seva germana Romia pugui abandonar el mas per anar a viure a casa del seu futur marit, al poblet de la Guàrdia (terme del Bruc). Pocs anys més tard, el 1317, Peret de Fogars, fill de l'anterior Pere, fa acte de vassallatge al senyor Pere de Roca en el moment que deuria prendre possessió del mas per la mort del seu pare (CAPDEVILA, 2006: 74). També a principis del segle XIV, hi ha documentada una deadonada que residia a la desapareguda església de Santa Margarida. Es deia Maria de Fogars i era la mare de d'un tal Ponç. L'any 1352 vivien al mas Guillem i Pere de Fogars, germans (CAPDEVILA, 2006: 39, 87). Durant l'època moderna i contemporània ben segur que el mas va continuar habitat i va participar de l'apogeu de la vinya, tal com ho demostren les tines conservades, però no en tenim cap notícia concreta. La masia es conservava dempeus fins que va quedar afectada per l'incendi forestal de l'any 1986 i, posteriorment, el procés de destrucció s'ha accelerat.

Bibliografia

CAPDEVILA I PLANS, Jaume (2006). Castell de Guardiola. Els orígens de Sant Salvador de Guardiola. Segles X-XIV (premi Excursionisme 2004), Centre Excursionista de la Comarca del Bages, Manresa, p. 39, 74, 87.

Diputació de Barcelona; BERRY SAR, S.L. (2010). Pla especial de catalogació de masies i cases rural en sòl no urbanitzable. Ajuntament de Sant Salvador de Guardiola (núm. 007).

